

ОРГАНІЗАЦІЯ МУЗИЧНОГО СПРИЙМАННЯ ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА

Школа незалежної України переживає болісний процес реформування, відходу від тотальної уніфікації та стандартизації навчально-виховного процесу. Триває інтенсивне переосмислення цінностей, долаються консерватизм стереотипи педагогічного мислення.

Успіх українського державотворення буде залежати передусім від рівня духовного розвитку людини. Суттєву роль у процесі формування особистості мають відіграти естетичні начала, які пронизують усе життя людини. Естетичне виховання впливає на особистість різноманітно, різнобічно збагачує її духовний світ і удосконалює її діяльність. Воно сприяє формування творчих здібностей особи і зміцненню її моральних орієнтирів.

Естетичне виховання найтісніше пов'язане з культурним життям кожного народу. З одного боку, воно є відображенням культурного прогресу нації, її традицій, з другого - воно стимулює розвиток культури народу, активно впливаючи на створення нових духовних цінностей. Водночас естетичне виховання покликане формувати свідомість людей в дусі поваги і приязні, товариськості і дружби, передбачаючи взаємодію культур і подолання національної обмеженості естетичного сприйняття.

Розвиваючи ідеї Л.С. Виготського, відомі вчені-психологи, музикознавці, педагоги (О.О.Апраксина, В.К. Белобородова, Б.В. Асаф'єв, Н.А. Ветлугіна, Є.С. Громов, Ю.А. Кремльов, О.Н. Сохор, В.М. Шацька) доводять, що одним із найважливіших засобів музичного виховання є мистецтво, потужний каталізатор інтелектуально-творчих здібностей людини. Мистецтво здатне перетворити знання, ідейно-моральні норми в переконання. Дослідження постійно підтверджують незамінність мистецтва в духовному розвитку дітей і дорослих, фіксуючи найтісніший зв'язок між прилученням людини до мистецтва і зрілістю її ідейно-моральних переконань, світоглядом в цілому, розвиненістю творчих і пізнавальних здібностей, високою культурою спілкування, тобто тим що складає духовний світ особистості.

Проблема музичного сприймання завжди була і зараз залишається однією з найбільш актуальних у музичній педагогіці, оскільки це - одна з найпоширеніших форм спілкування людей з мистецтвом. Музика відзначається багатоаспектністю і складністю функцій, багатогранністю впливу на духовний світ і образ життя людини.

На нашу думку, важливим є положення про те, що процес музично-творчого сприймання та імпровізації є одночасним, він не розкладається на окремі етапи, не складається окремо із перцептивно-емоційних і раціональних ступенів, а є спільним, таким, що вбирає особливості названих компонентів і долає їхні традиційні протиріччя. Тому зазначена характеристика сутності

музично-творчого сприймання та розвитку, за нашим переконанням, є близькою до поняття «музична творчість».

Музичне сприймання - це складний художньо-пізнавальний акт, який виникає в процесі осягнення музичного мистецтва. Він обумовлений наявністю у людини спеціальних музичних здібностей, навичок і знань, які дозволяють суб'єктивно-творчо сприймати явища навколишньої дійсності, що втілюються в музичних образах.

Пробуджуючи в слухачеві почуття, музика розкриває перед ним безмежний простір різноманітних душевних станів: пристрасті, переживання, настрої - і засобом них розповідає про навколишній світ. Сприймати музику можна лише на основі почуттів, які не є її метою, а показником її впливу.

Отже, музичне сприймання як особлива категорія психічної діяльності людини, спрямована на осягнення музичного явища в єдності форми і змісту, для якої є характерним нерозривний зв'язок між емоційним відношенням та інтелектуальним осмисленням (усвідомленням) художнього твору на базі індивідуально-психічних якостей та усього духовно-практичного досвіду особистості, тобто тих уявлень, ідеалів, смаків, світоглядних ідей, які має людина.

УДК 373.3:372.851

О. М. ЛІБА, М. М. БІЛА
Мукачівський державний університет

РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ УМІНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Дослідженням процесу розв'язування задач як ефективного засобу формування практичних умінь учнів початкових класів займалися видатні педагоги та методисти, зокрема, М. Бантова [1], М. Богданович [2], М. Моро [4], С. Скворцова [5] тощо.

Методисти звертають увагу на те, що задачі є тим конкретним матеріалом, за допомогою якого в дітей формуються нові знання і закріплюються в процесі застосування вже здобуті. Вони дають можливість пов'язати теорію з практикою, навчання з життям. Розв'язування задач формує в дітей практичні вміння, потрібні кожній людині в повсякденному житті. Наприклад, обчислити вартість покупки, ремонту квартири тощо. Крім того, розв'язування задач сприяє розвитку логічного мислення, кмітливості учнів, вміння встановлювати залежності між величинами, виконувати необхідні розрахунки, робити правильні умовиводи, набувати елементарних навичок застосування аналізу і синтезу.

За словами М. Богдановича, математичну задачу розуміють як будь-яку вимогу обчислити, побудувати, довести що-небудь, що стосується кількісних відношень і просторових форм, створених людським розумом на основі знань про навколишній світ [2, с. 234].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>